

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől fogadhat-
nak el.

Tézisrétök nem adatkak
vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilttérben minden gar-
mond sor díjja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszbetűk s kör-
zettel ellátott hirdeté-
nyekért tértérték szerint,
minden centimeter
után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknel
kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések a „Zemplén”
nyomdájába küldendők.

Babona terjesztők.

Alig van valami, ami az embert méltó-
sága magaslatáról mélyebben taszítaná alá,
mint a babona; ez a százkaru polypsörny,
mely ezredévek óta élődik az emberiség
szívén, kizsákmányolja annak legdrágább
életnedvét s a földurát megfosztva szabad-
ságától, nyomorult rabszolgává alacsonyítja.

Korunknak nem lehet egy-egy fontosabb
feladata, mint a népelet ezen szellemi s anya-
gi rablógylkosa ellen minden alkalommal
tegyvert ragadni s kipusztítani azt a nép
szentélyéből!...

Tudva van, hogy e csodaszörny szülője
a tudatlanság, dajkája: a babonaterjesztés.
Amíg e kettős sárkányfajzat nem lesz tova
üzve az emberiség láthatáráról, a népevelés
fáklyafényével; míg lesznek helységek, me-
lyekben az iskolázatlan gyermekek csoport-
ként csavarognak utcahosszat; míg a
babonaterjesztő-kuruzsolók szabadon fogják
a nép kedélyvilágát fertőzteni s visszaél-
seiknek a hatóságok nem fognak igyekezni
lehetőleg gátat vetni, addig a babonának
kora le nem jár, sőt mégcsak hanyatlásnak
sem indul...

Igaz ugyan, hogy napjainkban a tudat-
lanság megöklése végett sok mindent
teszünk, de a babonaterjesztők pokoli játé-
kát közönyösen nézzük. Pedig habár áll is,
miszerint ha nincs tudatlanság, a babona-
terjesztők is lejárták szerepüket, de más-
résről — a tapasztalás tanúsága szerint —
a babona fattyunemzedékei nem szülemle-
nek oly nagy számmal, ha a babonaterjesztők
nem folytatnák szereplésüket oly elbizako-
dott szabadsággal a nép között, vagy ha
születnének is, de kisebb számmal s azok
is elvesznének mielőtt lábrakapnának, ha a
haszonleső babonaterjesztés nem ajánlkoznék
rögtön ápoló dajkákul!...

Fentiekben nem azt akartam kifejezni,
mintha a babona lehető kiirtása nehéz felada-
tánál a tudatlanság eltávolítása, illetve a
népevelés terjesztése csak másodrendű kér-
dés lenne, hanem, hogy ezzel párhuzamban
a babonaterjesztők csoportjai is egész erély-
vel letaszítandók a népelet szinteréről, mert
így lehetne legbiztosabban remélhető, hogy
annak a sok szégyenletes, lealacsonyító s
káros babonás eljárásnak mielőbb vége sza-
kadna.

Azok, kik a néppel közelebbi viszonyban
állanak, tudni fogják, mily óriási romlást
idéznek elő a babonaterjesztők — az anyagi
hátrányok mellett — a nép kedélyvilá-
gában!...

Szellemileg: fogékonytalanná teszik
minden szép és nemes iránt s hitelenné a
legszentebb igazságokkal szemben.

Anyagilag pedig: az álkegyesség s áb-
rándvilág varázs tükrében tétlenségre szok-
tatják.

Itt van p. o. közelünkben a vidékszer-
tes ismeretes ugynevezett „dargói asszony.” E
nő egész helyiségeket megfertőzött már
babonaterjesztő eljárásaival. Az együgyű nép
elhagyja munkáját, hogy láthassa a csoda-
tevő nőt s anyagi áldozatot hoz, még csa-
ládja megromlásával is, hogy beszélhessen
vele. Vannak helységek, melyekben egész
szektákat alkotnak már az általa megmér-
gezett szívek és magokat „braterkinye”-nek
nevezve, babonás külsőségek mellett végzett
különleges imázás és éneklés által külön-
böztesítik meg magokat a többi néptől, sőt
ismerek helységet, melyben azon előjogot
követelik magoknak, sőt már élvezik is,
hogy vasárnap délutánokon, a nyilvános
istenisztelet végezte után a templomban
benmaradnak és babonás imáikat, énekeiket
mondogadják órahosszat. Mi mindent mi-
velnek ezek aztán a nép között!... A ros-

házassági viszonyban élöket, a betegeket, a
szerencsétleneket, a károsultakat, a szomo-
rodottakat, a gyermektelen nőket, a szerel-
mes leányokat mind a dargói asszonyhoz,
az ugynevezett „Matka”-hoz küldik... jó
tele tarisznyával!...

Ime mindezek itt szemünk előtt történ-
nek és nincs aki ezen szellemi és anyagi rab-
lásnak gátat vetne...

Valóban ideje lenne, hogy a megyei
hatóság ezen átkos bünbarlangot szétrob-
bantana?...

De a dargói „Matka” mellett vannak
még más rendű babonaterjesztők is, ezek
a sok helyen alkalmazásban levő kuruzsoló
falusi bábák.

Tudjuk azt, hogy a bábák az egyes
családok viszonyaiba beavatva, a családtagok
gyengéit, gyarlóságait leginkább ismerik. S
miután a családok — mondhatni — legfon-
tosabb eseményeinél jelen vannak; azon
pillanatokban, midőn a szív érzékenyebb, a
lélek fogékonyabb a kül benyomások iránt,
nekik legtöbb alkalmuk van arra, hogy a
nép közt támadó babonás képzelgéseket
még csirájukban elfojtsák.

De sokan épen nem ezt teszik, hanem
az ily pillanatokot haszonvágyból felhasznál-
ják: tápot nyújtanak a téveteg képzelgés-
nek s nem hogy feltartóztatnák azt dult ro-
hanásaiban, hanem inkább utat nyitnak előtte
és elvezetik a babona lombos fájához, hogy
annak gyümölcseivel megmérgezzék életének
gyökérszárait.

Ezek aztán nem ápoló dajkái, hanem
kisértő ördögei a népnek!...

Nem célozom elősorolni azokat a babo-
nás eljárásokat, melyeket az ily bábák a
szülő-nők, betegek, haldoklók körül, sőt még
az elhunytakra vonatkozólag is gyakorolni
szoktak, csakis annak igazolásául, hogy a
falusi bábák közt is van sok babonaterjesztő,

TÁRCZA.

Szemere-hagyományok

Arany János levele*) Szemere Miklóshoz.

Körös, 1857. nov. 29.

Az az! édes barátom, a „te medvéid”
nyomnak engem, nemcsak éjjelente, de nap-
palonta is! Mint medve nehézkedik rajtam az
unalom és hypocondria, vagy mi: elég az hozzá,
igen haszontalan ember lettem.

A „ma hozzám jössz, holnap elsietsz” féle
vád egyébiránt nem annyira nyomja lelkiismeret-
emet, hisz te ezt talióval — fogért fog —
fizetted vissza. Igaz, hogy én nem nyujthattam
lasztóci kényelmet, de másrészt cholera sem
volt tavaly nyáron. Aztán meg, ha igazat kell
mondani, talán nem is annyira én siettem akkor,
mint Miska, ki igen nyugtalan volt családja felől.

Postakönyvedbe nem jól jegyezted föl, hogy
febr. 11-én irtál hozzám. Az márcz. 10-én tör-
tént s ez már nagy különbség! Nem csoda, ha
még nem kaphattad válaszom. Igazán czudarság,
de ha nyomba nem válaszolhatok, rendesen így
szoktam jární. Legjobb addig ütni a vasat míg
meleg. Most nem hagyom meghülni.

Most látom csak át vétkem sulyosságát:

*) E levél közlését, habár az magán természetű is, ér-
dekesnek találtuk anélkül, hogy általa indiskrecziót követ-
nének el. A nagy emberektől minden vonás becses, mely mű-
ködésük nyomát jelzi.

commissio és pedig nő commissio is volt a le-
vélben! Mea culpa, mea maxima culpa. Ha azon
tisztelt hölgyet még most is érdekli megtudni,
tehát megirom. Kalocsa Balázs, ki a forradalom-
ban őrnagy volt, igen is Körösön lakik. Birtokos
ittén és gazdálkodik. A kegyelmi tény által visz-
szanyerte vagyonát, emellett bátyjától is örökölt.
Még nőtlen.

Többi pontjára elsőbbi levelednek nincs mit
válaszolni: azokat hihetően te is elfeledted már.
Az erdélyi Almanachban kijött verseidet ép oly
kevessé láttam, mint magát az Almanachot. Én
nem küldtem bele semmit, — mert nem volt
semmim.

És most új leveledben menyörgő paran-
csolatid illő hódolattal fogadom. Jelesül:

Ad 1-um „az ellenbírálatot köszönöm”.
Ad 2-um „az asszony kérését teljesíteni” —
Jam praestitum est.

Ad 3-ium „mint csinálom szép fekete tin-
támat” — ha ez, a mivel irok, szép fekete tinta,
ezt Laczi fiam csinálta a szokott gummi-gallis
speciesből. De én vörösnek találok, vigye el az
ördög s nem is hiszem, hogy ezt láttad volna s
dicsérnéd nálam. A mely tintával pedig ezelőtt
éltem, annak recipéje im ez: „végy öt garast.
Item egy 1/4 itczés üveget. Küld el mindkettőt
Esser Károlyhoz a körösi patikushoz. Kérj öt
garas ára tintát s habebis, lesz.

Ad 4-tum a mocsiaikat elsőbbi leveled foly-
tán is már köszöntöttem s azok téged dtto. Most
megint nem mulasztom el, ha meglátom őket.

Ad 5-tum tanártársaim jól emlékeznek ró-

lad s viszont üdvözlének. Varga most őszszel
nem volt Kovács-Vágáson. De én voltam Sza-
lontán, ott töltöttem a vacatiót.

Ellenbírálattal térve, tréfánkiül köszönöm
azt. Féltem, hogy Erdélyi megnehezített rám a
levélért, melyet akkor hozzá sebtiben, kellő
meggondolás nélkül irtam volt. De oly kissze-
rűeknek találtam némely gáncsait, hogy nem
állhattam meg, hogy ne válaszoljak rájuk. Ha
azt mondta volna, hogy az egész Aranyhistoria
mediocritás: elhallgattam volna tőle, mert egy
idő óta igen keveset bizom tehetségemben. De
mikor azon akad fel, hogy a négyes jambusban
nem a második láb után van a caesura, midőn
a jambust choriambusnak scandálja s haragszik,
hogy rosszul üt ki: lehetlen volt elhallgatnom.
Ő nekem sohasem válaszolt, innen gondoltam,
hogy neheztel. Ha ebben csalatkoztam, annál
inkább örülök. Mond meg te Erdélyinek, hogy
én most is oly melegen gondolok ő rá, mint
akármikor. Hogy nem irok, az nem elkedvetle-
nedés, nem mintha kevesleném a méltánylást.
Sőt sokallom. Sokallom, mert alig vagyok többé
azaz ember, ki ily nagy reményeket beválthassak.
Foimus — az, a mi és mennyi lehetünk. —
Egyébiránt észrevételeidet teljesen osztom, nálam
is körülbelül azok merültek fel az Erdélyi kriti-
kája olvastával.

Petőfi mellett irt észrevételeid is helyesek.
Csakhogy én nem emlékszem már a Pulszky
bírálattára. Oly kevésbé voltam még akkor iro-
dalmi ember, hogy azt se tudom, olvastam-e
valaha, vagy sem. Magát Petőfit akkor ismertem

egy eseményt terjeszték elő, mely legközelebb Málcza helységében történt.

Nevezett helységben, egy várandós állapotban levő fiatal cigány nő, rövid betegeskedés után mult szeptemberhó 8-án elhalt. A család néhány nap múlva nagy rémülettel kezdé hirdetni, hogy az elhunyt haza jár minden éjjel. Az egyik hallotta bánatos sóhajtásait, a másik fájdalmas sírását; ez meztelen karokkal, amaz könnyező szemekkel látta őt; ennek meghuzta a haját, amannak megsimogatta az arcát hideg kezével, most kacska alakban, majd macska képében jelent meg s az, aki egy napraforgó szárral rá akart ütni, önmagát ütötte meg. A férj hallotta mint csuszik be a küszöb alatt, csörmpöl az edények között. Egy alkalommal még az életmaradékot is felhasználta s ezek mellett őt minden éjjel halálra fojtogatja!...

A rémület nagy vala... A dolog a falusi bába elé került. A férj nála keresett védelmet, orvoslást s a család véneinek nézete szerint előadva: hogy miután neje bizonyosan azért nem nyughat a másvilágon, mivel gyermekét nem tudja megszülni a koporsóban — kérte, hogy segítsen az elhunyt s eszközölje a szülés mielőbbi megtörténhetését... A bába ahelyett, hogy a lázas gondolkozású férjet a babona büvköréből kimenteni igyekezett volna, még mélyebben taszította annak örvényébe, amennyiben az elhunyt lelke hazajárásának megszüntetése végett, szükségesnek találta saját közreműködését és azt tiz garasért megis ígérte.

A műtét napja tehát meglelt határozva és szept. 30-án este napszálatkor a bába csakugyan kiment a férj kíséretében a temetőre, ott a temető sánczában a férj által tüzet gyújtott s valamely csodaszerekkel az elhunyt sírját babonás hajlongások és szavak kíséretében megfüstölte.

Igy terjed a babona a nép között.

Valóban óhajtható lenne, hogy az ily babonaterjesztők, a kor gyalázatára szabadon folytatott bűnös cselekményeikben a megyei hatóság befolyásával lehetőleg gátoltatnának, különösen, hogy a falusi bábák, a körorvosok által — kiknek különben is felügyeletük alatt állanak — minden babonás eljárásuktól, való ovakodásra komolyan figyelmeztetnének s a kiknek a figyelmeztetés mitsem használna, szolgálatuktól tiltatnának el.

Málcza.

meg, mikor már megalapított neve volt, 46 ban, ha jól emlékszem. Addig, ha láttam tőle egy-két dalt, az rám nézve olyan volt, mint akárkié. Kevésbé ismertem az irodalmi életet. Egyébiránt mostani eszemmel, Petőfi némely képeit, metaforáit stb. csakugyan nem tartom valami „echt” dolognak. „Ha kedvemnek magva volna — ect. dagályosnak tetszik, talán mert én már hideg vagyok. Végtelen gazdagság az övé, — de a tultermékeny föld gyomot is óriást hoz — a tuláradt folyam nem ment az iszapból.

Olvastam, hogy Miska Patakon járt: mindjárt képzeltem, hogy lesz haddel-had. Szerettem volna ott lenni. Miska a nyáron megint erőltetett, menjek hozzá, töltsen ott a szünidőt, de egy az, hogy már ő következik engem meglátogatni, más az, hogy okvetetlen Szalontára kellett mennem a rokonokat kiengesztelni oly hosszú távollétért, hát biz én nem menék Gömörbe. Haza jöve vártam levelét (ő volt az adós) csak nem jó! csak nem jó. Egyszer nem várhattam, irtam neki. Semmi válasz. Megint irtam. Erre jött válasza, hogy fia meghalt. Természetesen irtam neki rögtön, — azt se tudom mit. Vigasztalni se mertem. Azóta ismét hallgat, nem tudom, hogy vannak. Félek, nehogy újabb csapás érje Miskát.

Megszaporodott bajaidat szivemből sajnálom. De furcsa, hogy te mindig külerőszaktól szenvedsz. Egyszer a cigánykerékben török el lábaid, máskor csizmatörés kinez, megint egy kapu zuzza össze ujjodat. Jele, hogy nem ülsz szépen a kályha mellett, mint én. Bezzeg! az én drága bőröm oly finom, oly gyenge, mint a beázott juhbőr, de oly petyhűd is. Nekem azon

Fővárosi levél.

XI.

— Ujhely madártávtól. — A lovak hete. — A hol négy-lábuaké az első szerep. — Egy új felfedezés. Amerikai párbaj. — A sándorutczai színház. —

Egy pár napig ott szerepelt az én kedves szülővárosom, a világvárosok között s olyan hosszú sürgönyök szóltak róla, mintha legalább a kínai császár találkozott volna ott a mexikói császárral, hogy eldöntés: vajjon a löre jobb-e az aszunál? Egyik másik tódósítónak phantasiája egész a fellegekig szárnyalt s akkora hymnusokat zengett az ünnepi köntösbe öltöztetett városról és az utólrhetlen vendégszeretetről, mint ha rózsákon járt volna s nektárral és ambróziával fűszerezett lakomákat evett volna végig. Hanem az természetes s én csak egy új bizonyítványt látok ebben arról, hogy a mi boraink felülmulhatlanok, mert a sötét szemüvegen néző, kritikai szempontokból vizsgáló, tárgyilagos tudósítók szeme elé is rózsaszín fátyolt vontak. Egész büszkeséggel tartottam kezemben a hírlapokat, midőn a borkiállításról szóló referádákat olvastam, — azt akartam, hadd lássa mindenki arczomról, hogy én is ott láttam meg először a napvilágot, a hol azok a tüzes borok teremnek, melyek még az epéskedő journalistákat is jobb kedvre hangolták, mint a milyennel itt bírnak a széngözzel és corruptióval saturált légkörben. Csak egynémely hírlap volt annyira szigorú, egész határozottsággal kijelenteni, hogy a kassai borkiállításához képest a miénk nem mutatott haladást, sőt inkább annak ellenkezőjét. — Bármint legyen is a dolog, mindenesetre elismerés és dicséret illeti azokat, a kik létrehozói és indítói voltak e kiállításnak s fáradságot nem kímélve, mindent elkövettek arra, hogy még ismertebbé tegyék borainkat.

A mig ott a bor dominálta a tért, azalatt a fővárosban a lovak, jockék képezték a beszéd tárgyát. A verseny napjain egész népvándorlás volt a kerepesi uton s egy perczre háttérbe szorult minden, hogy a lovaknak engedje át az elsőséget. Az Aneroid, Laudroid, Briczi és Cobweb ép olyan fontos személyiségek voltak ez idő alatt, mint máskor egy-egy magasrangú vendég, vagy sokat emlegetett művész. Ilyenkor a „teremtés remeke,” az ember csak úgy emelheti érvényre személyiségét, ha lóra ül, hogy befussa a versenytér. — Az idej versenyek azonban nem egészen úgy ütöttek ki, mint rendezen szoktak; az északi szél és az ég csatornáit kissé többet szerepeltek ez idő alatt, mint az kívánatos lett volna s a közönség inkább otthon maradt, minthogy az időjárás szeszélyeinek kitegye magát. Hiába, itt az időjárás is a nagy hatalmaságok között tartozik, sokszor tőle függ egy és más dolognak a sikere, vagy bukása.

A cirkusban szinte a négylábuaké az első szerep s feladatukat annyi virtuozitással oldják meg, szinte hajlandó az ember elhinni, hogy mindenikben egy művész rejlik, a kit végzet arra kárhözottatott, hogy ilyen alakban lássa meg a világot. És a hálás közönség annyi bámulattal adózik e négylábu művészeknek, hogy megirigyelhetné tőlük akármelyik bozontos sörényű genie, a ki felemelve hordja fejét, bár eszével

részemmel van bajom, melytől a h a l b ü s z h ö d i k és ez nagy baj. Örökös fej és fül zugás!!

Sárosi albuma talán már majd megjelenik újvire. Ő laute él Pestem, amint hallom. (Nehogy a laute szót lantnak olvasd.) Albumát igen dicsérik majd meglássuk. Benne van az én utolsó versem is.

Mert hát édes barátom, hiába olvasod te a lapokból, hogy én ezt, meg ezt csinálom, ezt meg ezt bevégeztem, abból egy betű, de egy betű sincs igaz. A dolog úgy áll, hogy egyik-másik pesti író bevetődik Kőrösre és addig unszol, mig olvasok neki valamit régiebb töredékeimből. Ez elmondja Pesten, a másik meghallja, a harmadik már told is hozzá s így végre a h i r h a r a n g á r fülébe jut, az pedig kap rajta és kürtöli. De bár mily nevetséges helyzet ez rám nézve, azt hiszem még nevetségesb volna, ha forma szerint ellennyilatkozatot írnek s tiltakoznám lapokban, hogy nem való, nem igaz! Így csak hagyom a világot „hadd forogjon keserű levében” megszoktam úgy olvasni nevemet, mintha nem is én rólam, de egy harmadikról beszélnének. Annyi igaz, hogy az a magasztalt egyéniség nem én vagyok többé. Ez is baj! nemcsak a miről te panaszkodol.

Nem tudom, rövid vagy hosszú levél gyanánt veszed-e ezt, de Istenucsse! nem írok többet, mert ennyi is kifárasztott! Fogadd tehát barátságom mindenkori nyilatkozványát s legszívesb ölelésemet!

Joannes sine Terra.
(ki nem soká Terra leendő sine Joanne.)

se képes annyi sikert elérni, mint emez „oktalanak” nevezett állatok, a melyek közül azonban nem egy, érdemessé teszi magát az „okos” jelzőre is.

Margitay Dezső utján, — a ki különben sok szép beszélyt irt már, — egy nevezetes fölfedezésre tett szert a világ. Neki sikerült az, a mit Mozesztől kezdve Lonkay szent Antalig még nem tudott bebizonyítani senki, (talán azért mivel senki meg se kísértette.) E fölfedezés theologiai tételre vonatkozik s azért kissé különös lehet, hogy a népszínház deszkáin merült felszínre, vagyis inkább bukott alá. Margitainak ugyanis, sikerült meggyőzni szemmel láthatólag és füllel hallhatólag arról a közönséget, hogy „A jó Isten” rosz. Első tekintetre talán ellenmondásnak látszik a dolog, azon egyszerű oknál fogva, mivel a jó és rosz fogalmak egymást kizárják. Jelen esetben azonban nem így áll a dolog, a mennyiben csak egy életképről van szó, melynek ominozus czime: „A jó Isten,” a mi magában véve még nem volna rosz, ha az életkép jó volna. De itt a bökkenő! Daczára annak, hogy a színmű czimében benne foglaltatik a „jó” mégis elítélte a kritika. Nagy romlottságra, demoralizátorra és kegyetlenségre mutat e tény, mert eme színművet már czimeért se szabad lett volna lehordani; ugy is elég ritka eset az, ha valaki a darvinismus századában ilyen kegyeletes czimet választ színművéhez. Aztán legalább az se bizonyult volna be, hogy a jó isten rosz és ez magábanvéve nagy nyereség lett volna, nem is számítva a színműből levonandó morált, mely abban culminált: hogy a hol a veszély legnagyobb, ott isten a legközelebb.

Kevéssel érte jobb sors az „Amerikai párbaj” című újdonságát a nemzeti színháznak. Balázs Sándornak — a ki különben szinte igen jó beszélyeket ír — nem kellett bebizonyítani, hogy az amerikai párbaj rosz, mert ezt ugy is tudjuk és talán ebben rejlett szerencséje. Balázs a sokat emlegetett társadalmi betegség egy esetét választotta drámája tárgyául, de neki ép oly kevésbé sikerült megoldani a kérdést, mint azoknak, a kik előtte kísértették meg azt. Egy önkínzással nagyobbított martyrium története képezi a központot, mely körül a cselekmény forog; azonban a megoldás, — pedig négy felvonáson át elég idő és tér volt rá — épen nem elégti ki a kedélyt; olyan az egész, mint egy regény, melynek utolsó lapjai hiányzanak. Aztán még amaz obligat dicsérettel sem illethető, hogy: nyelvezete választékos, könnyen gördülő, élzei talpraesettek; mert nyelvezete nagyon is pongyola s élzei a frivolitás határait is átlépi, hogy triviálisak lehessenek.

A sándorutczai színházban (a mi „kép”-viselőháznak is neveznek, talán mert sokan viselnek képet, álarcot tagjai közül) szinte megkezdődtek az előadások, kissé skandalozos volt ugyan a premier, de hát már elfelejtettük. Különb meg szoktuk már a skandalumokat s azon csodálkozunk, ha csak egy szárazon telik el pár nap. De hát mit is csinálna ez a sok nagyvárosi ember, ha a rohanó idő nem vetne felszínre néha egy pikáns részleteket ígérő eseményt, a mely aztán felrázza kissé az unatkozó kedélyeket s egyik-másik emberben még fel is költi a vágyat, hogy jó volna tenni valamit a társadalom megtisztítására. Hanem aztán közbe vág Pató Pál: Ej ráérünk arra még!

Rácz István.

Különfélék.

Lapunk mal száma a szokott időnél egy nappal előbb jelenik meg.

Színészeink az utolsó három előadáson „Mukányit,” a „Szép asszony kocsisát” és végül „Váljunk el” vigjátékot hozták színre, a két első szép, az utolsó azonban kis közönség előtt, de ennek valószínűleg Jupiter pluvius volt az oka, a ki egész bőségében omlott alá onnan a magasságból. „Mukányit” s a „Váljunk el” vigjátékokat ismerte már közönségünk, a „Szép asszony kocsisá” népszínművet azonban nem. Csepreghy e népszínműve meglehetősen gyarló, még egy kis képtelenség is van benne, hogy a falu népe oly hirtelen elfelejti Puzás uram tisztos ábrázatját s nem tudja azt a csavargótól megkülönböztetni. A darab nyelvezete közönségesnek mondható, az alakok sem igen eredetiek. Az előadás elég jó volt. Ma már a társulat a miskolczi közönségnek játszik. Velünk Lászy, ugy a hogy meg volt elégedve, kívánjuk, hogy Miskolcczal még inkább meg legyen!

A tátravidéki tűzoltó szövetség f. évi oct. 29. és 30-ik napjain közgyűlést és tűzoltó-szer kiállítását tart Kassán, mely több oldalú ünneplésséggel lesz összekötve. Ez alkalomból tűzoltóink közül is többen fölmennek Kassára, hogy az egylet képviselve legyen.

Gazdagh Kálmánt — ki, mint mult számunkban említettük, váltóhamisítás folytán városunkból megszökött — hallomás szerint Gyöngyösön elfogták.

Vasúti menetrend

a magyar éjszakkéleti vasúti vonal sátoralja-
ujhelyi indóházánál.

Érvényes 1880. októberhő 15-től.

A vonat	Reggel		Este	
	indul	érkezik	indul	érkezik
	óra perc	óra perc	óra perc	óra perc
Budapest felé	9 31	—	7 32	—
Bubapestről S.-a.-Ujhelybe	—	6 37	—	6 34
Csap felé	7 07	—	7 42	—
Csap felől	—	8 08	—	6 58
S.-a.-Ujhelyből Kassára .	9 06	—	7 18	—
Kassáról S.-a.-Ujhelybe .	—	6 48	—	7 17
Gácsország felé	6 49	—	—	—
Gácsország felől	—	9 05	—	—
Petrezselyem vonat Kassára minden szerdán és szombaton	3 24	—	—	—

Üzleti tudósítás.

Hivatalos piaczi árkimutatás.
1881. október 28-én.

				frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu	1 hect.	11	50
Gabona	100	"	"	7	40
Árpa	100	"	"	7	60
Zab	100	"	"	5	80
Kukoricza	100	"	"	1	70
Burgonya	100	"	"	16	—
Borsó	100	"	"	13	—
Lencse	100	"	"	9	—
Paszuly	100	"	"	13	—
Köl. kása	100	"	"	—	88
Vaj	1 liter.	"	"	—	32
Szesz	"	"	"	—	44
Marhabús	1 klgr.	"	"	—	80
Szalona uj	"	"	"	—	85
Sertés-zsír	"	"	"	—	85
Széna	méter mázsa	"	"	2	—
Alom szalma	"	"	"	—	80

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTH ELEMEÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetmény.

Makk eladás.

A vidrányi és palotai birto-
kokban elterülő 2500 holdnyi
erdőségben a bükkmakkoltatás
eladandó lévén, a venni szán-
dekozók részéről ajánlatokat el-
fogad. Vidrányban u. p. Mező-
Laborcz.

2—3

Ehrenheim-Schytra Ferencz.

Hirdetmények.

Dr. Gollis általános étekpora,

mely az emésztésre és vértisztításra, a test táplálására és erősítésére nézve hatásban utól nem érített. Naponta (kétyszer) és hosszabb ideig folytonosan használva, meggyógyít sok, még a legmakacsabb betegségeket is, minők: emésztési gyöngeség, gyomorégés, a hasbelrésztől, a belek terpedtsége, tagok erőtlensége mindennemű aranyeres bajok, görvélyek, golyva, sápkór, sárgaság, minden idült bőrkütségek, időszakos felfújás, gúliszta és kökór, nyalkasság stb.; egyedül gyökeres gyógyyszer a megrogzított járványos kószvény, gümő és fene ellen. Az ásványvizek használatánál e szer nagy szolgáltatást nyújt azoknak ivása előtt, mint ivás közben; kiváltság mint utógyógy ajánlatik.

Ára egy nagy skatulyának 1 frt 26 kr., egy kisebbnek 84 kr.
Óvakodni kell a hamisított szeről, mely vagy nem használ, vagy éppen árt.

Kapható: **KORMOS ARMIN** üzletében. S.-a.-Ujhelyen.

500 aranyat

fizetnek annak, aki egy 35 krajczáros üveg

Kothe féle fogviz

használata után valaha ismét fogfájást kap, vagy a kinek szája rossz szagú lesz.

Kothe fogszépitője

(fogpor), mely a fogviz után használva, a legfeketébb fogakat tiszta fehérre változtatja.

Kothe János György.

Kapható Sátoralja-Ujhelyben **KORMOS ARMIN** előbb **Deutsch József** kereskedésében.

Ugyanott egy jó házból való fiú tanulóul azonnal felvétetik.

9—10

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

mindazon zálogtárgyakat, melyek

folyó évi augusztushó 1-ig ki nem váltattak,

ugyancsak **f. évi november 13-án d. u. 2 órakor**

az intézet helyiségében, Kazinczy-utca, gróf Andrássy-féle házban,

hiteles közeg jelenlétében

nyilvánosan elárverelni fogja.

➔ Árverés alá kerül: állam- és értékpapir, arany- és ezüst-ékszer, gyöngy, óra stb. stb.

Sátoralja-Ujhely, 1881. évi október 16-án.

Az igazgatóság.